

Figuurlijke uitdrukking

Je hoort niet zelden de woorden: een dichtwerk is met figuurlijke uitdrukkingen verfraaid, rijk aan beelden. Dit moet een foute opvatting teweegbrengen, alsof de beelden – metaforen – hoogstens iets overbodigs zijn, aan de eigenlijke stof, waaruit het gedicht bestaat, uiterlijk vastgehecht. Maar de oneigenlijke, de figuurlijke uitdrukking is juist de kern en essentie van alle poëzie: ieder dichtwerk is door en door een geheel van oneigenlijke uitdrukkingen.

De “handelingen”, de “figuren” zijn niets anders, als je het woord goed begrijpt, dan: gelijkenissen uit veel gelijkenissen samengesteld. Met de taal is het niet anders, alleen zijn het onder de sprekenden uitsluitend de dichters, die zich van het gelijkenisachtige van de taal onophoudelijk bewust blijven.

Wat de dichter in zijn onophoudelijke gelijkenissen zegt, dat kan nooit op een andere manier (zonder gelijkenissen) worden gezegd: alleen het leven kan hetzelfde uitdrukken, maar in zijn stof, woordeloos.

Mensen zoeken graag achter een gedicht, wat ze de “eigenlijke zin” noemen. Ze zijn als apen, die ook steeds met hun handen achter een spiegel voelen, alsof *daar* een lichaam te pakken is.